

Експертний висновок
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України» щодо компенсації знищеного чи пошкодженого майна, що знаходиться на територіях ведення активних бойових дій або тимчасово окупованих російською федерацією», реєстр. № 11161 від 10.04.2024 (далі – законопроект), поданий народними депутатами України Герасимовим А. В., Геращенко І. В., Величковичем М. Р. та іншими.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом запропоновано внести зміни до Закону України від 23.02.2023 № 2923-ІХ «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України» (далі – Закон № 2923), якими, зокрема, передбачено:

при поданні суб'єктом заяви на отримання компенсації за знищений об'єкт нерухомого майна, що розташований на територіях активних бойових дій або тимчасово окупованих російською федерацією, щодо яких не визначено дати припинення активних бойових дій або тимчасової окупації, відповідно до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих російською федерацією, вимога щодо надання документів (у тому числі матеріалів фото- і відеофіксації) об'єкта нерухомого майна до/після знищення / пошкодження згідно з пунктом 7 частини сьомої статті 4 Закону № 2923 не застосовується;

прирівняти пошкоджені об'єкти нерухомого майна, що розташовані на територіях активних бойових дій або тимчасово окупованих російською федерацією, щодо яких не визначено дати припинення активних бойових дій або тимчасової окупації, відповідно до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих російською федерацією, до знищених об'єктів нерухомого майна та забезпечити надання компенсації відповідно до Закону № 2923;

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат 26B2648ADD3032E104000000A2FE2E00178CAB00

Підписувач Улютін Денис Валерійович

Дійсний з 04.11.2022 13:28:15 по 04.11.2024 13:28:15

Міністерство фінансів України

05220-04-3/13538 від 25.04.2024

не проводити обстеження об'єкта нерухомого майна, який розташований на територіях активних бойових дій або тимчасово окупованих російською федерацією, щодо яких не визначено дати припинення активних бойових дій або тимчасової окупації, відповідно до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих російською федерацією.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація акта у разі його прийняття потребуватиме залучення додаткових коштів з державного бюджету.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

За результатами оприлюднення Урядом України, Групою Світового банку, Європейською Комісією та Організацією Об'єднаних Націй оновленої «Швидкої оцінки завданої шкоди та потреб на відновлення (RDNA3)» загальна потреба у відновленні житлового фонду в довгостроковій перспективі (2024–2033 роки), що був пошкоджений внаслідок збройної агресії російської федерації проти України, становить понад 80 млрд дол. США.

Враховуючи відсутність наданих головним розробником до законопроекту вихідних даних щодо кількості пошкоджених / зруйнованих об'єктів нерухомого майна, що розташовані на територіях, включених до переліку територій, на яких ведуться активні бойові дії або тимчасово окупованих російською федерацією, щодо яких не визначено дати завершення бойових дій або тимчасової окупації, відповідно до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих російською федерацією, Мінфін позбавлений можливості оцінити вартісну величину впливу на показники державного бюджету.

За оперативною інформацією Мінінфраструктури, станом на 23.04.2024 для отримання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна громадяни України на підставі рішення комісій з розгляду питань щодо отримання компенсації (далі – комісії) сформували 5813 житлових сертифікатів на загальну суму 10,0 млрд гривень.

Крім того, комісії опрацювали 646 заяв на отримання компенсації грошовими коштами за знищені об'єкти нерухомого майна для фінансування будівництва будинку садибного типу, садового або дачного будинку на власній земельній ділянці та прийняли рішення щодо можливості отримання компенсації на загальну суму 1,4 млрд грн (488 заяв).

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

1. З метою реалізації положень Закону № 2923 для надання громадянам України компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна у 2023 році за рахунок коштів державного бюджету (фонд ліквідації наслідків збройної агресії) було спрямовано 5 800,0 млн гривень.

За оперативною інформацією Мінінфраструктури, станом на 23.04.2024 для отримання компенсації громадяни використали 2323 житлових сертифікати на загальну суму 4,7 млрд грн та забронювали 355 житлових сертифікатів на загальну суму 0,6 млрд грн через АТ «Укрпошта».

2. Відповідно до статті 28 Закону України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» у 2024 році з метою ліквідації наслідків (у тому числі гуманітарних, соціальних, економічних), спричинених збройною агресією російської федерації проти України, у складі спеціального фонду Державного бюджету України передбачено створення фонду ліквідації наслідків збройної агресії за рахунок:

коштів, отриманих у зв'язку з виконанням Закону України «Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів» та Закону України «Про санкції»;

залишку коштів, джерелом формування яких у 2022–2023 роках були надходження, визначені пунктом 12 статті 11 Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік», пунктами 8 і 9 статті 11 Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік».

Згідно з розписом витрат спеціального фонду державного бюджету (зі змінами) Мінінфраструктури за бюджетною програмою за КПКВК 3121430 «Фонд ліквідації наслідків збройної агресії» за рахунок залишку відповідних коштів спеціального фонду державного бюджету станом на 01.01.2024 та надходжень у 2024 році передбачено кошти в обсязі 23 789,9 млн гривень.

Станом на 23.04.2024 Уряд України прийняв акти Кабінету Міністрів України про виділення коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії на загальну суму 19 027,3 млн гривень.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

1. Правові та організаційні засади надання компенсації за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України, визначено Законом № 2923.

Запропоновані законопроектом зміни до Закону № 2923 у частині прирівнювання об'єктів нерухомого майна, що зазнали пошкодження, до знищених, що розташовані на територіях активних бойових дій або тимчасово окупованих російською федерацією, щодо яких не визначено дати припинення активних бойових дій або тимчасової окупації, відповідно до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих російською федерацією, призведуть до збільшення видатків з державного бюджету.

Водночас суб'єкт права законодавчої ініціативи не надав фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) до законопроекту щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету в разі його прийняття (частина перша статті 27 Бюджетного кодексу України).

Крім того, зазначене не узгоджується зі статтею 2 Закону № 2923, відповідно до якої не допускається застосування привілеїв чи обмежень до осіб за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мови або іншими ознаками.

2. Запропоновані законопроектом зміни щодо непроведення обстеження об'єктів нерухомого майна, а також відсутності необхідності надання документів (у тому числі матеріалів фото- і відеофіксації) об'єкта нерухомого майна до/після знищення / пошкодження при поданні заяви на отримання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна, які розташовані на територіях активних бойових дій або тимчасово окупованих російською федерацією, щодо яких не визначено дати припинення активних бойових дій або тимчасової окупації, відповідно до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих російською федерацією, потребують додаткового вивчення (опрацювання) та відповідного законодавчого врегулювання.

Для визначення особливостей проведення обстеження пошкоджених та знищених об'єктів нерухомого майна, які знаходяться на територіях територіальних громад, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або перебувають у тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), Кабінет Міністрів України відповідно до частини п'ятої статті 15 Закону № 2923 прийняв постанову Кабінету Міністрів України від 27.10.2023 № 1185 «Про реалізацію експериментального проекту щодо проведення обстеження знищених окремих категорій об'єктів нерухомого майна, зокрема із застосуванням інформаційних продуктів дистанційного зондування Землі» (далі – постанова № 1185).

Метою експериментального проекту є встановлення за результатами обстеження знищених окремих категорій об'єктів нерухомого майна, зокрема із застосуванням інформаційних продуктів дистанційного зондування Землі, факту знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна на території міста Мелітополя Запорізької області та надання компенсації їх власникам відповідно до Порядку надання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2023 № 600.

Відповідно до пункту 4 постанови № 1185 Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури України після завершення реалізації експериментального проекту необхідно подати Кабінету Міністрів України остаточний звіт про результати його реалізації та поінформувати про нормативно-правові акти, до яких необхідно внести зміни за результатами реалізації експериментального проекту.

Питання надання компенсації громадянам за знищені об'єкти нерухомого майна, які розташовані на територіях активних бойових дій або тимчасово окупованих російською федерацією, щодо яких не визначено дати припинення активних бойових дій або тимчасової окупації, відповідно до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих російською

федерацією, має розглядатися в установленому законодавством порядку після прийняття Кабінетом Міністрів України рішення стосовно необхідності внесення змін до нормативно-правових актів за результатами остаточного звіту щодо реалізації експериментального проекту.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Міністерство фінансів України законопроект не підтримує.

**Перший заступник
Міністра фінансів України**

Денис УЛЮТІН